

BELGIQUE - BELGIË

P.P./P.B.

B-779

HET VERBAND

VLAAMSE BEROEPSVERENIGING voor ZELFSTANDIGE VERPLEEGKUNDIGEN v.z.w.

29e jaargang - Afgiftekantoor Antwerpen - Driemaandelijks tijdschrift - 3de kwartaal 2013 - juli - augustus - september - P2A8044

**VALLEN,
OPSTAAN
EN WEER
DOORGAAN**

VBZV SYMPOSIUM 11 OKTOBER

VERDER IN DIT NUMMER:

- VAATLIJDEN
- EERSTE E LEARNING MODULE
- VBZV ON TOUR!

FACEBOOK: GEBRUIK, MISBRUIK EN SURVEILLANCE

CRIVITS & PERSYN

A D V O C A T E N

Crivits & Persyn is een gespecialiseerd advocatenkantoor in dienst van ondernemingen en hun actoren.

Onze gedreven advocaten, georganiseerd in drie praktijkgroepen, staan klaar om u raad te geven en bij te staan in geschillen betreffende ondernemingsrecht, sociaal recht, vastgoedrecht en verzekeringsrecht.

Onze vakkennis staat borg voor een kwalitatief hoogstaande dienstverlening.

Vanuit onze praktijkgroep sociaal recht, zullen wij u in dit vakblad op regelmatige basis informeren over belangrijke ontwikkelingen in de wetgeving en rechtspraak die uw sector aanbelangen.

Sociale media zijn intussen flink ingeburgerd. Zo bleek eind 2012 ongeveer de helft van onze landgenoten actief op Facebook. Ook andere kanalen zoals Twitter, LinkedIn en Google+ genieten een behoorlijke populariteit. De mogelijkheid om op grote schaal belevenissen, terloopse uitspraken en ongezouten meningen, foto's en filmpjes te delen, bezorgt nochtans heel wat gebruikers achteraf kopzorgen. Hieronder bekijken we de juridische grenzen van het fenomeen van de sociale media. We belichten twee invalshoeken. Eerst en vooral zijn er limieten aan het gebruik van sociale media. Geoorloofd gebruik kan immers overgaan in misbruik. Ten tweede kunnen bepaalde vormen van controle, zeg maar voyeurisme, niet door de beugel.

Gebruik van sociale media: welke praktijken zijn verboden?

Vorig jaar veroordeelde de Gentse correctionele rechtbank een dame die een (vals) profiel op naam van haar gewezen werkgever had aangemaakt. Dat profiel had ze gestoffeerd met een foto van de man, dewelke ze van het internet had geplukt. Verder liet ze "vrienden" van de man - waarbij het eveneens ging om 'valse' profielen, gecreëerd door de dame in kwestie - reacties plaatsen op het valse profiel. Uit deze reacties kon worden opgemaakt dat de man zich zou hebben bezondigd aan een overspelige relatie. De rechtbank was niet opgezet met deze smakeloze stunt, en legde de dame een gevangenisstraf van zeven maanden met uitstel op.

Uit dit voorbeeld blijkt dat sociale media jammer genoeg ook minder onschuldige toepassingen kennen. Het Strafwetboek sanctioneert echter sommige van die ongeoorloofde handelingen. We sommen er enkele op.

Het creëren van een vals Facebookprofiel is op meerdere vlakken strafbaar. Het aanmaken van een (vals) profiel kan immers gepaard gaan met het invoeren van juridisch relevante gegevens die worden opgeslagen en verwerkt via een 'informaticasysteem'. Wanneer daarbij de naam van een andere reële persoon (een fysiek persoon of een rechtspersoon zoals een vennootschap of bedrijf) wordt gebruikt, kan er sprake zijn van **valsheid in informatica**. Dat is zeker het geval wanneer de dader erin slaagt een redelijke en geloofwaardige schijn te wekken over de identiteit van de titularis van het profiel. Op dit misdrijf staan strenge straffen. De strafrechter kan een gevangenisstraf (zes maanden tot vijf jaar) en/of een geldboete (156 tot 600 000 EUR, inclusief opdecimes) opleggen.

Het aanmaken van een vals profiel kan ook andere misdrijven opleveren. Naast valsheid in informatica is er eventueel ook sprake van **aanmatiging van naam**: het in het openbaar aannemen van een naam die hem of haar niet toekomt. Wie andermans foto gebruikt bij de creatie van een schijnprofiel, overtreedt daarenboven de zogenaamde Privacywet van 8 december 1992. Die wet legt voorwaarden op voor het geautomatiseerd verwerken van persoonsgegevens (bv. het uploaden van een foto, het neerschrijven van een naam, een e-mailadres, ...) voor andere dan huishoudelijke doeleinden. In beginsel moet de betrokkene eerst toelating verlenen voor het verwerken van zijn of haar persoonsgegevens. Het online plaatsen van andermans foto, zonder diens toestemming, is dus een strafrechtelijk gesanctioneerde **schending van de Privacywet**.

Naast het aanmaken van een vals profiel zijn ook andere excessen denkbaar. Sociale media vormen bijvoorbeeld het ideale instrument voor **stalking (belaging)** of **cybermobbing**. Facebook kan inderdaad worden aangewend als platform om anderen lastig te vallen en andermans rust ernstig te verstoren. Denken we maar aan het oprichten van '**hategroups**', het systematisch en hinderlijk plaatsen van berichtjes op andermans Facebookwall, niet-aflatende pogingen tot contactname en vriendschapverzoeken, enzovoort.

facebook®

Nauw verwant zijn bepaalde misdrijven die erop gericht zijn om de goede naam en faam van anderen te krenken. Het gaat al naargelang om laster, eerroof, beledigingen of kwaadwillige ruchtbaarmaking. Iemand online als 'dief' of 'sjoemelaar' brandmerken en daarbij aan openbare verachting blootstellen kan 'laster' uitmaken, zeker wanneer deze boodschap zichtbaar is voor een ruim publiek (brede "vriendenkring", "vrienden van vrienden, of een openbaar Facebookprofiel).

Zorgverleners zijn doorgaans gebonden door een beroepsgeheim. Aan het prijsgeven van patiëntgerelateerde informatie, kleven straffen. Het feit dat beroepsgeheimen publiek worden gemaakt via het eigen Facebookprofiel verandert weinig aan dat principe. Ook de online bekendmaking van confidentiele informatie is dus strafbaar, ongeacht of het eigen profiel slechts toegankelijk is door een afgelijnde kring van kennissen en vrienden, dan wel openbaar is. Anekdoten en verhalen over het wel en wee van patiënten rondstrooien op het eigen Facebookprofiel valt dus stellig af te raden.

Het consulteren van andermans Facebookprofiel: wie niet afschermt, is gezien!

Sociale media bulken van nuttige informatie over iemands doen en laten. Ze bieden vaak een inkijk in de diepste zieleroserselen van de titularis van een profiel. Wanneer die informatie (ongewild) in handen valt van derde partijen, kan er een naar boemerangeffect optreden. Zo zag een Canadese dame zich geconfronteerd met de weinig fortuinlijke gevolgen van het plaatsen van aangenaam ogende strandvakantiefoto's op haar Facebookprofiel. De verzekeringsmaatschappij, waarvan ze tot dusver een maandelijkse ziekte-uitkering ontving wegens haar beweerde depressieve toestand, schrapte haar tussenkomst.

Nochtans is niet iedere consultatie van een Facebookprofiel (of het afhalen van informatie van andermans profiel) zomaar geoorloofd. Ook hier moet rekening worden gehouden met de strafwet. Daarnaast speelt ook het grondrecht op privacy een rol.

Verschillende strafbepalingen beschermen de elektronische communicatie. De Telecomwet verbiedt bijvoorbeeld het opzettelijk kennismaken van informatie die is verstuurd via de elektronische weg, zonder dat die informatie persoonlijk voor de lezer is bestemd, en zonder de toestemming van de betrokken personen. Dat is erg ruim: het bewust meekijken over andermans schouder, terwijl die persoon navigeert naar een gesloten Facebookprofiel (waar men via de normale wegen geen toegang tot zou hebben), zou dus strafbaar kunnen zijn. Ook andere misdrijven komen in hetzelfde vaarwater, zoals hacking of de schending van het geheim van de telecommunicatie. Samengevat bestraffen deze bepalingen de kennisname of het zich toegang verschaffen tot elektronische communicatie, waaraan men normaliter niet participeert en waarmee men eigenlijk geen zaken heeft.

Wie vaststelt dat anderen - die niet behoren tot de "vriendenkring" van het eigen Facebookprofiel - plots beschikken over informatie afkomstig van het eigen Facebookprofiel, zal snel geneigd zijn een "schending van de privacy" op te voeren. 'Privacy' is een grondrecht, dat in sommige gevallen ook kan worden ingeroepen tegen medeburgers. Om uit te maken of er effectief een schending is van dat grondrecht, baseert de rechtspraak zich op de 'redelijke privacyverwachting'. Kon de titularis van het profiel redelijkerwijze verwachten dat informatie, geplaatst op zijn Facebookwall, zou worden opgerakeld door anderen? Het antwoord op die vraag houdt nauw verband met de zorg die de titularis besteedt aan zijn privacysettings. Indien de visibiliteit van het profiel

is begrensd tot een welomlijnde groep van "vrienden", dan mag hij of zij ervan uitgaan dat anderen ("niet-vrienden") deze informatie niet (snel) onder ogen kunnen krijgen. Gaat het daarentegen om een publiek profiel, waar de ganse internetgemeenschap zonder al teveel moeite kan meelesen, is de redelijke privacyverwachting evident laag.

Informatie en bewijsstukken die worden bekomen in strijd met de strafwet of in strijd met het grondrecht op privacy, zijn onrechtmatig. Vroeger werden dergelijke stukken automatisch geweerd door de rechtbanken en hoven: ze konden niet worden gebruikt om een vordering of een verweer op te steunen. Sinds pakweg 2003 is dat principe omgedraaid. Onrechtmatig verkregen bewijs wordt nu in principe wél toegelaten. De rechter kan (en moet) er dus wel rekening mee houden, tenzij in een beperkt aantal gevallen (bijvoorbeeld wanneer de begane onrechtmatigheid de geloofwaardigheid van het bewijsstuk sterk zou aantasten).

De conclusie is dat waakzaamheid en voorzichtigheid meer dan ooit geboden zijn. Informatie die circuleert op een (zelfs) afgesloten Facebookprofiel, kan in de meeste gevallen tegen de titularis worden gebruikt. Het restrictief instellen van de privacysettings biedt een zeker houvast, maar is geen garantie op succes. Het 'gezond verstand' over wat wel en niet online wordt geplaatst, lijkt de meest betrouwbare parameter.

Jeroen Lorré

*Advocaat Crivits&Persyn
Medewerker vakgroep sociaal recht Ugent*

Xerius. U staat er niet alleen voor.

Op zoek naar een betrouwbare partner voor uw sociale zekerheid als zelfstandige? Xerius Sociaal Verzekeringsfonds biedt u:

- ✓ Expertise waarop u kunt rekenen; 30.000 vrije beroepen, waaronder meer dan 2.000 tandartsen, kozen reeds voor de dienstverlening van Xerius.
- ✓ Onafhankelijkheid; wij werken enkel in het voordeel van onze klanten.
- ✓ De laagste werkingskost in de sector, 3,05%.
- ✓ Uw eigen contactpersonen in uw regionaal kantoor.
- ✓ Een gratis fiscale leidraad, uw persoonlijke leidraad bij uw fiscale aangiftes.

Voor meer info bel 078 15 00 15 of mail naar zelfstandigen@xerius.be

